

IN MEMORIAM

PROFESOR UNIVERSITAR EMERIT DOINA BENEA (8 iunie 1944 – 16 martie 2019)

Doina Benea s-a născut la 8 iunie 1944, în Moldova-Vechi, jud. Caraș-Severin. Liceul l-a făcut în Moldova Nouă, iar în anul 1968 a absolvit Facultatea de Istorie-Filosofie din cadrul Universității din Cluj. Tot aici, patru ani mai târziu se înscrie la doctorat sub îndrumarea profesorului universitar doctor docent Nicolae Lascu. Titlul de doctor în istorie îl primește în 1978.

Imediat după finalizarea studiilor universitare, în 1968, a debutat ca tânăr muzeograf la Muzeul Regiunii Porților de Fier, din Drobeta Turnu Severin. Antica Drobeta și cercetările efectuate aici i-au oferit subiecte pentru primele sale lucrări științifice, iar în 1974, a organizat partea de epocă romană a expoziției de bază a muzeului din Severin. Un an mai târziu a obținut transferul la Muzeul Banatului din Timișoara și a intrat în colectivul de cercetare al șantierului de la Tibiscum (Jupa, jud. Caraș-Severin), a cărei conducere a preluat-o în anul 1978. Activitatea sa în cadrul muzeului din Timișoara a fost împărțită între munca de teren, însemnând un număr deloc de neglijat de cercetări de teren în județele Timiș și Caraș-Severin, și acțiuni muzeale cum sunt, de pildă, reorganizările succesive ale secțiunii de epocă romană din expoziția de bază (1975, 1984-1986, 1993).

În anul 1990 a început să predea la Universitatea de Vest din Timișoara, ca profesor asociat, iar din 1991 a ocupat postul de conferențiar, ulterior pe cel de profesor (din 1995). Un an mai târziu devine conducător de doctorat la Universitatea „Babeș-

Bolyai”, din Cluj-Napoca, iar din 2002, la Universitatea de Vest din Timișoara. De asemenea, pune bazele masteratului în *Romanitate orientală. Istoria Provinciilor est-europene în secolele I-VI* (1998) și ale Centrului de Studii de Istorie și Arheologie „Constantin Daicoviciu” (2001).

În cele două decenii de activitate universitară a ocupat și funcții administrative, fiind șefa Catedrei de Istorie (1992-1996) și cancelar al Facultății de Litere, Istorie și Teologie (1996-2004).

Șantierul Tibiscum (Jupa) și Praetorium (Mehadia) au devenit șantier-școală. Cercetările arheologice de aici și-au dublat astfel importanța: pe de-o parte ofereau suport doamnei profesoare și colectivului în demersurile științifice, pe de altă parte s-au constituit în piatra de temelie a carierei în arheologie a multor studenți, care activează astăzi ca arheologi în cadrul unor universități, muzee sau alte instituții de cultură.

În 2009 se pensionează și în 2011 primește din partea Senatului Universității de Vest din Timișoara titlul de profesor universitar emerit.

Doina Benea a coordonat revista Catedrei de Istorie, *Studii de Istorie a Banatului*, apoi volumele din seria *Bibliotheca Historica et Archaeologica Universitatis Timisiensis*. Activitatea domniei sale pusă în slujba științei se măsoară în lunga listă a materialelor publicate sau comunicate, a simpozioanelor tematice organizate (*Simpozionul Internațional dedicat Istoriei Banatului în secolul al XVIII-lea* – 1994, *Congresul al XIX-lea Internațional Rei Cretariae Romanae Fautores* – 1994, *Simpozionul Internațional Războaiele daco-romane (101-106)* – 1996, a asociațiilor de profil în care era membră (*Rei Cretariae Romanae Fautores*, *Association Internationale d'Étude sur le Verre*, *Institutul German de Arheologie de la Berlin*).

Un deziderat a fost acela de a fi aproape de studenții săi, să-i pregătească pentru manifestări mari și să-i introducă în mediul oamenilor care contează în lumea arheologiei. Omenia și spiritul didactic al Doinei Benea se măsoară în lista lungă de oameni cărora le-a fost mentor, pe care i-a susținut și ajutat necondiționat, fie că i-au fost studenți, masteranzi, doctoranzi la Timișoara, fie că i-a cunoscut cu diverse ocazii și i-au rămas în suflet. Purta un respect și o iubire colegilor domniei sale, uneori greu de înțeles, ținând cont de felul în care relaționează cei din casta arheologilor. Aveam un loc aparte în sufletul său noi, cei mici, copii ei, pe care ne-a crescut și ne-a ținut aproape.

E dificil să rezum activitatea doamnei profesoare. E încă și mai dificil să scriu câteva cuvinte *in memoriam* Doina Benea, când nu demult, cu emoția celui care în sfârșit poate să mulțumească profesorului său de suflet, am scris câteva rânduri *in honorem* Doina Benea.

Am cunoscut-o când aveam 19 ani și un semestru am avut-o în față, la cursul de Istorie antică universală, în fiecare luni dimineața, de la 8 la 12. A fost profesorul de care mi-a fost cel mai teamă și de asta a fost probabil singurul curs de la care nu am lipsit nici 10 minute. Treptat însă teama s-a transformat în respect și mai ales încredere. Iar relația noastră a crescut și s-a consolidat, iar Deva era la un telefon distanță de Timișoara.

De puține ori mi-a fost dat să-mi fie așa de dor de cineva plecat atât de departe.

Să vă găsiți liniștea și odihna, Doamnă Profesoară!

OANA TUTILĂ

Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva
oanatutula@yahoo.com

Lista lucrărilor publicate sau editate de Doina Benea

Volume

- **D. Benea**, *Castrul roman de la Tibiscum*, Timișoara, 2018.
- **D. Benea**, *Istoria Banatului: Antichitatea*, ediția a II-a, București, 2016.
- **D. Benea**, *Istoria Banatului în antichitate*, BHA, Timișoara, 2013.
- **D. Benea**, *Die römischen Perlenwerkstätten aus Tibiscum / Atelierele de sticlă de la Tibiscum*, Timișoara, 2011.
- **D. Benea**, *Edificiul de cult de la Praetorium (Mehadia)*, BHA, Timișoara, 2008.
- **D. Benea**, M. Crînguș, S. Regep-Vlascici, A. Ștefănescu, *Arta si tehnica emailului în Dacia Romana / The art and Technique of the Enamel in Roman Dacia*, Timișoara, 2006.
- F. Drașovean (coord.), **D. Benea**, M. Mare, M. Muntean, D. Tănase, M. Crînguș, F. Chiu, D. Micle, S. Regep-Vlascici, A. Szentmiklosi, A. Ștefănescu, C. Timoc, *Săpăturile arheologice preventive de la Dumbrăvița. DN – varianta ocolitoare Timișoara km. 549+076 – DN 69 km. 6+430*, BHAB, XXXIII, Timișoara, 2004.
- **D. Benea**, I. Hica, *Damnatio memoriae în arhitectura romană târzie de la Dunărea de Jos*, BHA, Timișoara, 2004.
- **D. Benea**, *Die römischen Perlenwerkstätten aus Tibiscum / Atelierele de sticlă de la Tibiscum*, Timișoara, 2004.
- **D. Benea**, *Istoria așezărilor de tip vici militares din Dacia Romană*, BHA, Timișoara, 2003.
- **D. Benea**, *Istoria universală antică (I). Orientul antic*, ediția a II-a, Reșița, 2001.
- Ș. Chișu, **D. Benea**, I. Pășcuță, D. Ilie, S. Pribac, *Grădiștea de Munte (monografie)*, vol. I, Colecția Grisellini, Timișoara, 2001.
- **D. Benea**, *Dacia sud-vestică în secolele III-IV*, vol. II: *Interferențe spirituale*, Timișoara, 1999.
- **D. Benea**, *Dacia sud-vestică în secolele III-IV*, vol. I, Timișoara, 1996.
- **D. Benea**, *Istoria universală antică (I). Orientul antic*, Timișoara, 1994.
- **D. Benea**, Petru Bona, *Tibiscum*, București, 1994.
- **D. Benea**, *Din istoria militară a Moesiei Superior și a Daciei: Legiunile a VII-a Claudia Pia Fidelis și a IIII-a Flavia Felix*, Cluj-Napoca, 1983.

Studii și articole publicate în anuarul *Sargetia* și în volume editate de MCDR

- M. Mare, **D. Benea**, *Despre o posibilă colonizare barbară la granița Daciei romane. Așezarea de la Freidorf-Timișoara*, în vol. ed. N. C. Rișcuța, I. V. Ferencz, *Studii și articole de arheologie. In memoriam Ioan Andrișoiu*, Cluj-Napoca, 2018, p. 235-243.
- **D. Benea**, *Unele observații privind Numeri Maurorum din Provincia Dacia*, în *Sargetia* (S.N.), IX, 2018, p. 61-85.
- **D. Benea**, *Depuneri de lămpi romane ca ofrande votive în Dacia. Cu privire specială la Tibiscum*, în *Sargetia* (S.N.), IV, 2013, p. 195-210.
- **D. Benea**, M. Crînguș, *Evoluția vicus-ului de la Tibiscum în sec. II-III. Cu privire la principalele căi de acces în așezare*, în *Sargetia*, XXX, 2001-2002, p. 181-195.
- **D. Benea**, *Organizarea internă a așezărilor vicane ale castrului auxiliar (II). Edificiile de cult*, în *Sargetia*, XXVIII-XXIX, 1999-2000, p. 191-205.
- **D. Benea**, I. Lalescu, *Contribuții la istoria așezării de la Ad Mediam- Băile Herculane*, în *Sargetia*, XXVII, 1, 1997-1998, p. 269-306.
- **D. Benea**, *Interferențe spirituale în așezările daco-romane din sud-vestul Daciei în secolele III-IV*, în *Sargetia*, XXVI, 1, 1995-1996, p. 369-383.
- **D. Benea**, *Opaițe romano-bizantine din colecția Muzeului Banatului*, în *Sargetia*, XIV, 1979, p. 218-224.
- **D. Benea**, *Un medic al legiunii a VII-a Claudia la Drobeta în timpul războaielor marcomanice*, în *Sargetia*, XI-XII, 1974-1975, p. 303-306.